

Urząd Miasta i Gminy w Żarkach
ul. Tadeusza Kościuszki 15/17
42-310 Żarki

**Analiza zagrożeń, w tym identyfikacja miejsc,
w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób
wykorzystujących obszar wodny do pływania,
kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji
na terenie Gminy Żarki**

Zatwierdzam:

BURMISTRZ

[Signature]
mgr Klemens Podlejski

Żarki, listopad 2023 r.

Spis treści

1. Cele i podstawy prawne opracowania	2
2. Podstawowe informacje o gminie Żarki.....	3
2.1. Położenie i podział administracyjny	3
2.2. Charakterystyka akwenów wodnych znajdujących się na terenie gminy Żarki	4
3. Identyfikacja obszaru wodnego na terenie gminy Żarki.....	5
3.1. Zbiornik wodny w Zaborzu.....	5
3.2. Inne zbiorniki wodne na terenie gminy Żarki.....	6
4. Telefony alarmowe.....	10
5. Podsumowanie	11
Spis rysunków	12

1. Cele i podstawy prawne opracowania

Celem niniejszego opracowania jest analiza zagrożeń dla osób przebywających na obszarach wodnych znajdujących się na terenie gminy Żarki, w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji. Analiza również ma za zadanie określenie działań, podjętych i planowanych do realizacji, ograniczających zagrożenia, w tym odnoszących się do prowadzenia akcji ratowniczych i koordynacji zadań służących poprawie bezpieczeństwa dla zdrowia i życia.

Podstawowymi aktami prawnymi regulującymi bezpieczeństwo na obszarach wodnych są:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40).
2. Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 122).
3. Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 714).
4. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478).
5. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1541).
6. Ustawa z dnia 22 listopada 2013 r. o systemie powiadamiania ratunkowego (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 748).
7. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie sposobu oznakowania i zabezpieczania obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu oraz znaków informacyjnych i flag (Dz. U. z 2012 r. poz. 286 z późn. zm.).
8. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 stycznia 2012 w sprawie minimalnych wymagań dotyczących liczby ratowników wodnych zapewniających stałą kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego (Dz. U. z 2012 r. poz. 108 z późn. zm.).
9. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 lutego 2012 r. w sprawie wymagań dotyczących wyposażenia wyznaczonych obszarów wodnych w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze oraz sprzęt medyczny, leki i artykuły sanitarne (Dz. U. z 2012 r. poz. 261 z późn. zm.).
10. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie ewidencji oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli (Dz. U. z 2018 r. poz. 2476 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 4 ust. 1 Ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 714) zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych polega w szczególności na:

1. dokonaniu, we współpracy z policją i działającymi na danym terenie podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1, analizy zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji;
2. oznakowaniu i zabezpieczeniu terenów, obiektów i urządzeń przeznaczonych do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na obszarach wodnych;

3. prowadzeniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa na obszarach wodnych, polegających w szczególności na:
 - a) oznakowaniu miejsc niebezpiecznych,
 - b) objęciu nadzorem, we współpracy z policją i podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1, miejsc niebezpiecznych, w tym miejsc zwyczajowo wykorzystywanych do kąpieli,
 - c) uświadamianiu zagrożeń związanych z wykorzystywaniem obszarów wodnych, w szczególności prowadzeniu akcji edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży szkolnej;
4. informowaniu i ostrzeganiu o warunkach pogodowych oraz innych czynnikach mogących powodować utrudnienia lub zagrożenia dla zdrowia lub życia osób;
5. zapewnieniu warunków do organizowania pomocy oraz ratowania osób, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia.

Za realizację ww. zadań odpowiada (art. 4 ust. 2 Ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych):

- 1) na terenie parku narodowego lub krajobrazowego - dyrektor parku,
- 2) na terenie, na którym prowadzona jest działalność w zakresie sportu lub rekreacji - osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi działalność w tym zakresie,
- 3) **na pozostałym obszarze - właściwy miejscowo wójt (burmistrz, prezydent miasta) - zwani dalej "zarządzającym obszarem wodnym"**.

Zadania, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy, wykonywane przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) na obszarze, o którym mowa w art. 4 ust. 2 pkt 3, należą do zadań własnych gminy.

We wrześniu 2023 r. przedstawiciele Referatu Gospodarki Komunalnej i Inwestycji w Urzędzie Miasta i Gminy w Żarkach dokonali oględzin obszarów wodnych znajdujących się na terenie gminy Żarki w zakresie właściwego zarządzania nimi, w tym prawidłowości oznakowania wynikającego z obowiązujących przepisów.

Projekt „Analizy zagrożeń” został rozesłany instytucjom i podmiotom, w celu naniesienia uwag i wniosków. Nadesłane informacje oraz przeprowadzone oględziny stały się podstawą opracowania przedmiotowej analizy.

2. Podstawowe informacje o gminie Żarki

2.1. Położenie i podział administracyjny

Żarki to gmina miejsko-wiejska położona w województwie śląskim, w powiecie myszkowskim na zachodnim skraju Wyżyny Krakowsko – Częstochowskiej, w obrębie Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd. Teren charakteryzuje się pagórkami porośniętymi lasami, malowniczymi wapiennymi ostańcami w postaci pojedynczych skałek, bądź zwartymi zespołami ostańców skalnych o różnych kształtach.

Gminami graniczącymi z gminą Żarki są: od północy - Olsztyn i Janów (powiat częstochowski), od wschodu - Niegowa (powiat myszkowski), od południa - Myszków (powiat myszkowski) i Włodowice (powiat zawierciański), od zachodu - Poraj (powiat myszkowski).

Gmina Żarki położona jest w niedalekiej odległości od dwóch strategicznych miast: 50 km na północny - wschód od Katowic oraz 35 km na południowy - zachód od Częstochowy.

Powierzchnia gminy wynosi **101,1 km²** i podzielona jest na **10 sołectw**: Jaworznik, Kotowice, Suliszowice, Zawada, Czatachowa, Jarosów, Wysoka Lelowska, Przybynów, Ostrów i Zaborze. Miasto Żarki podzielone jest na **5 osiedli** (Leśniów i Przewodzisowice, 600-lecia, Centrum, Częstochowska i Olesiów). Liczba mieszkańców gminy na dzień 31.12.2022 r. wyniosła 8274 osób.

Rysunek 1. Granice terytorialne Gminy Żarki

Źródło: Statut Gminy Żarki

2.2. Charakterystyka akwenów wodnych znajdujących się na terenie gminy Żarki

Na terenie gminy Żarki występuje stosunkowo niewielka sieć wód powierzchniowych. Na obszarze gminy znajdują się krótkie dopływy Warty, z których najważniejsze to Czarna Struga z Potokiem Jaworznickim i Potok Leśniówka oraz kilka mniejszych bezimiennych dopływów prawobrzeżnych.

Sieć hydrograficzną gminy Żarki uzupełniają sztuczne zbiorniki wodne. Głównie są to **stawy hodowlane** usytuowane w dolinach potoków Jaworznik i Dopływu z Czworaków oraz niewielkie stawy na Czarce. Zbiorniki te położone są w granicach nieruchomości gruntowych, których własność należy do osób fizycznych. Łączna ich powierzchnia wynosi 43,3 ha. Jeden z największych zbiorników wodnych w granicach administracyjnych gminy Żarki – **zbiornik wodny w Zaborzu** – od wielu lat przestał pełnić swoją funkcję.

Na obszarze gminy Żarki wody podziemne występują głównie w utworach czwartorzędu, jury, triasu i dewonu. W piętrach tych wydzielono użytkowe poziomy wodonośne.

3. Identyfikacja obszaru wodnego na terenie gminy Żarki

Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 714) definiuje:

- obszar wodny – jako wody śródlądowe w rozumieniu art. 19 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne oraz wody przybrzeżne w rozumieniu art. 26 tej ustawy, w pasie nieprzekraczającym jednej mili morskiej od linii brzegu, a także kąpielisko, miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli, pływalnię oraz inne obiekty dysponujące nieckami basenowymi o łącznej powierzchni powyżej 100 m² i głębokości powyżej 0,4 m w najgłębszym miejscu lub głębokości powyżej 1,2 m;
- wyznaczony obszar wodny – rozumie się przez to kąpielisko, miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli, pływalnię oraz inne obiekty dysponujące nieckami basenowymi o łącznej powierzchni powyżej 100 m² i głębokości powyżej 0,4 m w najgłębszym miejscu lub głębokości powyżej 1,2 m.

Na terenie gminy Żarki do czasu sporządzenia niniejszego opracowania **nie wyznaczono kąpieliska, ani miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli w myśl ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne.**

3.1. Zbiornik wodny w Zaborzu

Opis obszaru wodnego:

Zbiornik wodny w Zaborzu powstał w latach 70. na skraju osady o nazwie Skrobaczowizna. Zbiornik zasilany był cyklicznie co kilka lat przez potok zwany „Sucha Woda” lub „Ordonka”. Naturalną dolinę otoczoną lasami, przez którą przepływał potok, zamknięto zaporą z przepustem, tworząc zbiornik wodny. Ostatni raz źródła wypełniły zbiornik w 2010 r. W wyniku uwarunkowań naturalnych funkcja retencyjna zbiornika zanikła (zjawiska krasowe). Zbiornik od wielu lat jest suchy. Teren zbiornika oraz teren wokół porośnięty jest bujną roślinnością i drzewami.

Rysunek 2. Widok na zbiornik w Zaborzu z lotu ptaka

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/> (dostęp: 12.09.2023r.)

Rysunek 3. Obecny widok na zbiornik w Zaborzu

Źródło: materiały UMIG Żarki

Wnioski i uwagi:

Zbiornik w Zaborzu zidentyfikowano jako miejsce, w których nie występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpienia się, uprawiania sportu lub rekreacji. Zbiornik nie wymaga szczególnego nadzorowania i oznakowania. Brak konieczności podejmowania dodatkowych działań w tym zakresie.

3.2. Inne zbiorniki wodne na terenie gminy Żarki

Na obszarze gminy Żarki występuje kilka zbiorników wodnych stanowiących głównie własność prywatną osób fizycznych:

- Staw w sołectwie Przybynow (ul. Łąkowa):
 - działka nr 571/8
- Staw w sołectwie Zaborze (Masłoniowizna)
 - działka nr 18/19
- Stawy w sołectwie Zaborze (Pohulanka):
 - działki nr 22, 24, 1560
 - działka nr 1552

Rysunek 4. Stawy w sołectwie Zaborze

Źródło: <https://mmyszkow.e-mapa.net/> (dostęp: 12.09.2023r.)

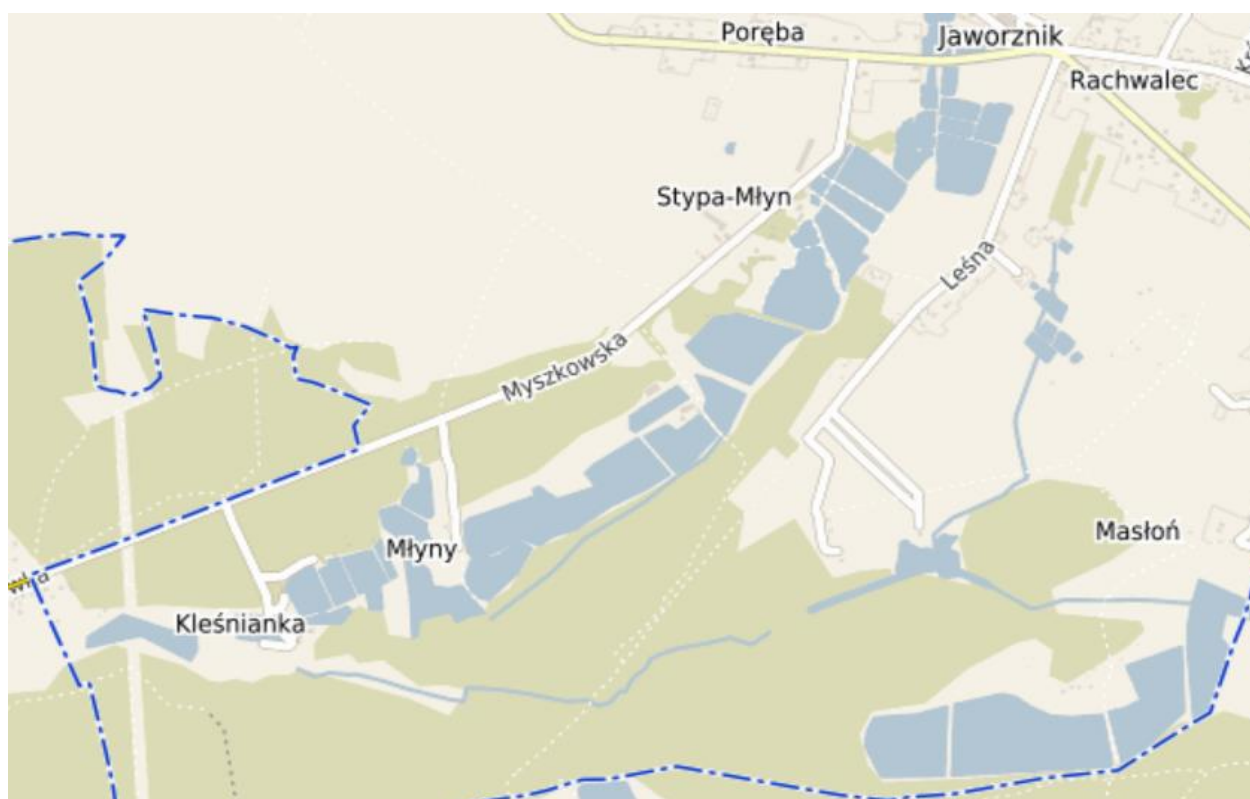
- Stawy w sołectwie Wysoka Lelowska (Czarka):
 - działki nr 2466, 2465
 - działki nr 2543/46, 2542/1, 2541/1
 - działki nr 2541/2, 2542/2, 2544/15, 2545/3
 - działki nr 2545/4, 2544/16, 2545/5, 2544/17, 2545/6, 2544/18
 - działka nr 2545/2

Rysunek 5. Stawy w sołectwie Wysoka Lelowska (Czarka)

Źródło: <https://mmyszkow.e-mapa.net/> (dostęp: 12.09.2023r.)

Największe skupisko zbiorników wodnych znajduje się w sołectwie Jaworznik.

Rysunek 6. Stawy w sołectwie Jaworznik

Źródło: <https://mmyszkow.e-mapa.net/> (dostęp: 12.09.2023r.)

- Stawy w sołectwie Jaworznik (ul. Kielecka):
 - działki nr 765/5, 757/1
 - działka nr 756/3

Rysunek 7. Stawy przy ul. Kieleckiej w Jaworzniku

Źródło: materiały UMIG Żarki

- Stawy w sołectwie Jaworznik (ul. Myszkowska):
 - działki nr 770, 769, 768, 767, 766/2, 772/1, 777, 776, 779/2, 772/1, 771, 774, 780, 775, 773, 782
 - działka nr 887
 - działka nr 888
 - działka nr 889/6
 - działki nr 889/5, 889/4
 - działki nr 889/1, 889/2
 - działki nr 930, 931/1
 - działka nr 930
 - działka nr 1080
 - działki nr 915/3, 916/2, 1082/2, 1083
 - działki nr 917, 1084, 913/2, 918, 1085
 - działki nr 919, 1086
 - działka nr 913/1
 - działki nr 921, 1087, 914, 922, 1088
 - działki nr 924/1, 914
- Stawy w sołectwie Jaworznik (ul. Leśna)
 - działka nr 721/2
 - działki nr 722/7, 722/4
 - działka nr 723
 - działki nr 724/2, 724/1
 - działka nr 738
 - działka nr 740/8
 - działka nr 972/1
 - działka nr 973/1

- Stawy w sołectwie Jaworznik (Masłoń, Gorzkowce)
- działka nr 635

Rysunek 8. Stawy przy ul. Myszkowskiej w Jaworzniku

Źródło: materiały UMIG Żarki

Opis obszaru wodnego:

Stawy położone są na nieruchomościach prywatnych. W większości są ogrodzone i nie ma do niech dostępu przez osoby z zewnątrz. Stawy są zarybione, a połów ryb dokonywany jest przez właścicieli/ osoby zarządzające lub za ich pozwoleniem. Stawy otoczone są roślinnością szuwarową.

Wnioski i uwagi:

Stawy hodowlane zidentyfikowano jako miejsca, w których nie występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji. Zbiorniki nie wymagają szczególnego nadzorowania i oznakowania. Brak konieczności podejmowania dodatkowych działań w tym zakresie. Wskazana jest obserwacja wyżej wymienionych zbiorników wodnych i w przypadku stwierdzenia wykorzystywania miejsc przez turystów i mieszkańców do plażowania lub kąpieli należy pouczyć właścicieli o obowiązku odpowiedniego zabezpieczenia i oznakowania obszaru wodnego.

- Stawy w sołectwie Jaworznik (Masłoń, Gorzkowce)
- działka nr 1030 – opiekun stawów Koło „MYSTAL” Myszków, PZW Okręg Częstochowa

Opis obszaru wodnego:

Stawy są zarybione, a połów ryb dokonywany jest przez osoby zarządzające lub za ich pozwoleniem. Stawy otoczone są roślinnością szuwarową.

Wnioski i uwagi:

Stawy zidentyfikowano jako miejsca, w których może występować potencjalne zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji. Polski Związek Wędkarski Okręg Częstochowa każdego roku przed okresem wakacyjnym sprawdza oznakowanie użytkowanych zbiorników wodnych. W lipcu 2023r. nad stawami w Jaworzniku PZW Okręg Częstochowa wspólnie z kołem „MYSTAL” Myszków umieścili nowe tablice informujące o zakazie kąpieli A-1- znak „kąpiel zabroniona” zgodne z Rozporządzeniem

Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie sposobu oznakowania i zabezpieczania obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu oraz znaków informacyjnych i flag (Dz. U. z 2012 r. poz. 286 z późn. zm.).

Rysunek 9. Stawy w sołectwie Jaworznik (Masłoń, Gorzkowce) zarządzane przez PZW Okręg Częstochowa

Źródło: PZW Okręg Częstochowa

4. Telefony alarmowe

W przypadku zaistnienia zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia lub życia osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie gminy Żarki należy kontaktować się z numerem alarmowym **112**.

5. Podsumowanie

Opracowanie przedmiotowej Analizy zagrożeń wymagane jest prawem – art. 4 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 714), a także wiąże się z obowiązkiem właściwego oznakowania tych miejsc zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie sposobu oznakowania i zabezpieczenia obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu oraz znaków informacyjnych i flag (Dz. U. z 2012 r. poz. 286 z późn. zm.).

Opracowując niniejszą Analizę zagrożeń dla obszaru wodnego zarządzanego przez Burmistrza Miasta i Gminy Żarki zidentyfikowano miejsca niebezpieczne, sporządzono charakterystykę zbiorników wodnych oraz wysnuło wnioski. Podkreślić należy, iż na żadnym zbiorniku na terenie gminy Żarki nie utworzono kąpieliska lub też miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli w rozumieniu ustawy Prawo wodne.

W świetle zebranego materiału należy uznać, że większość wymienionych w dokumencie zbiorników wodnych nie spełnia kryteriów dopuszczających możliwość korzystania z nich w sezonie letnim, przez osoby wypoczywające nad wodą do celów kąpielowych lub rekreacyjnych w związku z tym nie wymagają oznakowania i nadzorowania. Jedynym obszarem wymagającym oznakowania są stawy położone w Jaworzniku, zarządzane przez PZW Okręg Częstochowa.

Wymienione w dokumencie zbiorniki wodne należy obserwować i w przypadku wykorzystywania tych miejsc do kąpieli należy je oznakować zgodnie z ww. rozporządzeniem. W dalszym ciągu należy prowadzić działania profilaktyczne, mające na celu promowanie bezpiecznych zachowań podczas wypoczynku nad wodą.

Spis rysunków

Rysunek 1. Granice terytorialne Gminy Żarki	4
Rysunek 2. Widok na zbiornik w Zaborzu z lotu ptaka	5
Rysunek 3. Obecny widok na zbiornik w Zaborzu	6
Rysunek 4. Stawy w sołectwie Zaborze	6
Rysunek 5. Stawy w sołectwie Wysoka Lelowska (Czarka).....	7
Rysunek 6. Stawy w sołectwie Jaworznik.....	7
Rysunek 7. Stawy przy ul. Kieleckiej w Jaworzniku	8
Rysunek 8. Stawy przy ul. Myszkowskiej w Jaworzniku	9
Rysunek 9. Stawy w sołectwie Jaworznik (Masłoń, Gorzkowce) zarządzane przez PZW Okręg Częstochowa.....	10

ARKUSZ UZGODNIENÍ

ANALIZY ZAGROŻEŃ, W TYM IDENTYFIKACJI MIEJSC, W KTÓRYCH WYSTĘPUJE ZAGROŻENIE DLA BEZPIECZEŃSTWA OSÓB WYKORZYSTUJĄCYCH OBSZAR WODNY DO PŁYWANIA, KĄPANIA SIĘ, UPRAWIANIA SPORTU LUB REKREACJI NA TERENIE GMINY ŻARKI

Lp	Nazwa instytucji	Data	Podpis	Uwagi
1.	Komenda Powiatowa Policji w Myszkowie	2023-11-02	<p style="text-align: center;">I ZASTĘPCA KOMENDANTA POWIATOWEGO POLICJI W MYSZKOWIE</p> <p style="text-align: center;">mł. insp. mgr Michał CHOLA</p>	BRAK

Lp	Nazwa instytucji	Data	Podpis	Uwagi
1.	Śląskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Oddział Powiatowy w Zawierciu	10.11 2023r	<p style="text-align: center;">Prezes Oddziału Powiatowego Śląskiego WOPR w Zawierciu</p> <p style="text-align: center;">Andrzej Kregiel INSTRUKTOR WOPR</p> <p style="text-align: center;"><i>Andrzej Kregiel</i></p>	Brak uwag dot. Analizy zagrożeń